

Keuzedeel mbo

Sociale Hygiëne

Code

K1494

Ontwikkeld door: SBB in samenwerking met de Landelijke Commissie Sociale Hygiëne
Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid

1. Algemene informatie

D1: Sociale Hygiëne

Studielast

240

Beroepsvereisten

Ja ,

Met dit keuzedeel worden de kennis en vaardigheden aangeleerd die nodig zijn om te voldoen aan de eindtermen die de wet stelt op het gebied van sociale hygiëne.

Alcoholwet: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002458/>

Alcoholbesluit met eindtermen Sociale Hygiëne (bijlage II): <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045211/>

Het behalen van dit keuzedeel geeft een automatische erkenning door de Landelijke Commissie Sociale Hygiëne en toegang tot het landelijk Register Sociale Hygiëne, waar vanuit het certificaat kan worden gedownload:

<https://www.registersocialehygiene.nl/>

Certificaten

Ja

Onderwijsinstellingen kunnen, onder specifieke voorwaarden, in de derde leerweg een certificaatgerichte opleiding aanbieden voor een keuzedeel dat na 1 augustus 2020 is vastgesteld. Zie vragen 7 en 17 van de veelgestelde vragen veranderaanpak

(<https://kwalificatiestructuur-mijn.s-bb.nl/vragen/verander>).

Scholingsbehoefte/landelijke herkenbaarheid

In een (horeca)bedrijf waar alcohol geschonken en/of verkocht wordt is het wettelijk verplicht dat er altijd minimaal 1 persoon in de zaak aanwezig is met een certificaat Sociale Hygiëne en bij paracommerciële instellingen* moeten er altijd minimaal 2 personen aanwezig zijn met een certificaat Sociale Hygiëne (Lubbers, 2025; Koninklijke Horeca Nederland, 2024).

Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en niet terugkerende werknemers na corona hebben werkgevers in de gastvrijheidsbranche te maken met een structureel personeelstekort (WERKbedrijf, 2023) en is niet al het daartoe verplichte personeel in het bezit van een certificaat Sociale Hygiëne. Tegelijkertijd is er een toename van agressie onder klanten (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2024; Kim, 2024), wat het belang benadrukt dat het sociaal hygiënisch beleid van een bedrijf wordt nageleefd. Door deze ontwikkelingen is er in de gastvrijheidsbranche een grote behoefte aan uitvoerend en leidinggevend personeel dat voldoende gekwalificeerd is, o.a. op het gebied van sociale hygiëne (Venekamp, 2024, Koninklijke Horeca Nederland, 2024).

Door een gecertificeerd keuzedeel Sociale Hygiëne in te zetten voor bijscholing van werkenden en werkzoekenden in de gastvrijheidsbranche kan aan deze scholingsbehoefte worden voldaan.

*Paracommerciële instellingen zijn niet-commerciële organisaties, zoals sportclubs of buurthuizen, die als nevenactiviteit alcohol schenken zonder winst oogmerk, onder voorwaarden vastgelegd in de Alcoholwet en gemeentelijke verordeningen.

Zelfstandige betekenis

Na het behalen van het certificaat Sociale Hygiëne is de certificaathouder bevoegd om als leidinggevende of verantwoordelijke op te treden in de gastvrijheidsbranche waar alcohol wordt geschonken of verkocht, zoals wettelijk vereist is volgens de Alcoholwet. De certificaathouder kan toezicht houden op het naleven van regels rondom alcoholgebruik, gastvrijheid, veiligheid en hygiëne. Tevens kan de certificaathouder collega's instrueren en aansturen over sociaal hygiënisch gedrag en conflictbeheersing.

Doelgroep

Dit keuzedeel is (primair) bedoeld voor werkenden en werkzoekenden in met name de gastvrijheidsbranche die alcohol schenken en/of verkopen, en die vanuit wet- en regelgeving verplicht zijn een Verklaring Sociale Hygiëne te bezitten, maar deze nog niet hebben.

Ingangsdatum certificaat

01-08-2025

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Relevantie van het keuzedeel

In elk bedrijf waar alcohol wordt geschonken, is het wettelijk verplicht een sociaal-hygiënisch beleid te hebben en personeel dat dit beleid uit kan voeren. Sociaal-hygiënisch beleid is gericht op een veilige en respectvolle omgang tussen personeel en gasten. Met dit keuzedeel worden de kennis en vaardigheden aangeleerd die nodig zijn om te voldoen aan de eindtermen die de wet stelt op het gebied van sociale hygiëne.

Beschrijving van het keuzedeel

Met dit keuzedeel worden de kennis en vaardigheden aangeleerd die nodig zijn om het sociaal-hygiënisch beleid uit te voeren en zo de sfeer voor personeel en gasten prettig te houden en de veiligheid binnen het bedrijf te waarborgen. Aan de orde komen onder andere: wet- en regelgeving, verschillende soorten overtredingen, sancties en maatregelen, verschillende doelgroepen, gedrag, communicatie, gokken en middelengebruik.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Maakt en bewaakt het sociaal-hygiënisch beleid

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar voert standaard werkzaamheden uit, waarbij de diversiteit aan werkzaamheden en gasten groot is, wat betekent dat de beginnend beroepsbeoefenaar veel schakelt. Ook moet die om kunnen gaan met onvoorziene omstandigheden en verschillende reacties van gasten. De complexiteit zit in het bewaken van de sfeer en de veiligheid; de beginnend beroepsbeoefenaar heeft een voorbeeldfunctie en moet continu de balans bewaren tussen tijdig en juist handelen bij risicogedrag, en tegelijkertijd rustig en vriendelijk tegen de gasten blijven. Problemen of een onveilige sfeer zijn een risico voor de veiligheid en funest voor het imago van een bedrijf. Om het sociaal-hygiënisch beleid uit te voeren zijn specifieke kennis van (groeps)gedrag, veiligheid en wet- en regelgeving op het gebied van gokken, gebruik van alcohol en andere middelen nodig, evenals sociaal-communicatieve en leidinggevende vaardigheden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is eindverantwoordelijk voor het maken en de uitvoering van het sociaal-hygiënisch beleid, wat gaat om de (sociale) veiligheid van personeel en gasten, en de sfeer in het bedrijf. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt samen met collega's en is verantwoordelijk voor de uitvoering en kwaliteit van de eigen werkzaamheden en van die van het personeel.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van relevante wet- en regelgeving waaronder de Alcoholwet, Alcoholbesluit, Arbeidsomstandighedenwet, Reclamecode alcoholhoudende dranken, Tabakswet, Opiumwet en gedoogbeleid, Wet op de kansspelen, Wegenverkeerswet, Omgevingswet, Wet gelijke behandeling, Grondwet artikel 1
- heeft kennis van het doel en de verschillende elementen van sociaal-hygiënisch beleid
- heeft kennis van verschillende soorten overtredingen en bijbehorende sancties
- heeft kennis van verschillende doelgroepen en gedragskenmerken
- heeft kennis van verschillende bedrijfs- en gastvrijheidsformules en de invloed daarvan op bepaalde doelgroepen
- heeft kennis van deurbeleid en wettelijk geaccepteerde selectiecriteria
- heeft kennis van brandveiligheid
- heeft kennis van bedrijfshulpverlening
- heeft kennis van samenwerking met andere partijen zoals gemeente, politie, handhavers, collega-ondernemers
- heeft kennis van verbale en non-verbale communicatie en de relatie met gastgerichtheid
- heeft kennis van verschillende soorten risicogedrag en de oorzaken
- heeft kennis van gokken, alcohol, tabak en andere drugs; de effecten op lichaam en geest, (combi)gebruik en misbruik
- heeft kennis van het bloedalcoholgehalte (BAG)
- heeft kennis van het voorkomen van drugsgebruik en -handel
- heeft kennis van het voorkomen van en omgaan met huisvredebreuk
- heeft kennis van het voorkomen van en omgaan met discriminatie
- heeft kennis van het voorkomen van en omgaan met problematisch gedrag en gebruik
- kan een definitie geven van het begrip sociale hygiëne
- kan aangeven wat er onder sociaal gedrag verstaan wordt
- kan aangeven wat er onder zedelijk gedrag verstaan wordt
- kan aangeven welke eisen het Alcoholbesluit stelt aan leidinggevenden
- kan een omschrijving geven van de slijters-/wijnhandelsmarkt en de verschillende formules
- kan doelgroepspecifieke voorzieningen treffen
- kan regels en huisregels opstellen en handhaven
- kan risicogedrag herkennen en benoemen
- kan samenwerken met collega's
- kan een werkoverleg voeren
- kan feedback en complimenten geven en ontvangen
- kan voorlichting & instructies (vorm)geven
- kan verschillende gespreksmodellen en -technieken toepassen
- kan benoemen welke veiligheidsvoorzieningen een horecabedrijf kan treffen
- kan veiligheidscontroles uitvoeren

D1-K1-W1: Voert het sociaal-hygiënisch beleid uit

Omschrijving

D1-K1-W1: Voert het sociaal-hygiënisch beleid uit

De beginnend beroepsbeoefenaar maakt een sociaal-hygiënisch beleidsplan bestaande uit de wetten en regels, preventieve maatregelen, en richtlijnen en procedures voor de naleving en handhaving ervan, gericht op een veilige en respectvolle omgang tussen personeel en gasten. De beginnend beroepsbeoefenaar deelt en bespreekt het sociaal-hygiënisch beleid met het personeel. De beginnend beroepsbeoefenaar instrueert het personeel over de naleving en handhaving van het sociaal-hygiënisch beleid, ondersteunt bij de uitvoering en controleert op de naleving ervan. De beginnend beroepsbeoefenaar geeft voorlichting en organiseert trainingen over het sociaal-hygiënisch beleid. De beginnend beroepsbeoefenaar legt gasten het sociaal-hygiënisch beleid uit, spreekt ze aan op ongewenst gedrag, stimuleert gewenst gedrag en onderneemt actie wanneer iemand zich niet aan de regels houdt. De beginnend beroepsbeoefenaar evalueert (periodiek) het sociaal-hygiënisch beleid en past het aan indien nodig.

Resultaat

Het sociaal-hygiënisch beleid is gemaakt, wordt uitgevoerd, en de sfeer is prettig.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- maakt een realistisch, compleet en overzichtelijk sociaal-hygiënisch beleidsplan;
- geeft duidelijke instructies over de naleving en controleert hier zorgvuldig op;
- handhaaft het beleid effectief en volgt nauwkeurig de regels op;
- is alert, proactief en onderneemt tijdig passende actie;
- treedt adequaat en consequent op bij overtredingen;
- geeft continu het goede voorbeeld en blijft rustig en respectvol in geval van confrontaties;
- kiest het juiste gespreksmodel en communiceert duidelijk en begrijpelijk.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Aandacht en begrip tonen, Samenwerken en overleggen, Overtuigen en beïnvloeden, Met druk en tegenslag omgaan, Bedrijfsmatig handelen